

En ny staty av
Alfred Nobel står nu
avtäckt på torget
i Karlskoga

Läs mer på sidan 11

Innehåll:

Styrelsen för Nobelmuseets Vänner 2018	3
Ordförande har ordet	4
Medlemsfest hösten	7
Sverigemiddag	8
Staty på Alfred Nobel	11
Sommaren 2018 på museet	12
Sketches of Science	14
Vad Alfred Nobel inte visste om nitroglycerin	17
Föredrag av professor Johans Snörer	23
Nobelveckan i Karlskoga	29
Hedersutmärkelse.....	30
Vårtal	31
Ungdomen vårtal	35
Medlemskap i Nobelmuseets vänner	37
Medlemsinformation	38
Medlemskort	39
Händer i höst på Nobelmuseet	40

Tidningen Nobelmuseets Vänner ges ut av Föreningen Nobelmuseets Vänner
Redaktör – Jaana-Kaisa Björk

Nobelmuseets Vänner – Styrelse 2018

Ulrika Lundgren

ORDFÖRANDE

Anneli Rådesjö

VICE ORDFÖRANDE

Susanne Morfeldt-Hafstrand

SEKRETERARE

Sif Eklund

KASSÖR

Anita Öjendal

MEDLEMSREGISTER

Jaana-Kaisa Björk

REDAKTÖR NOBELVÄNNEN

Olof Frisk

REDAKTÖR HEMSIDA

Boris Holm

LEDAMOT

SUPPLEANTER

Alf Rosberg

Boo Thuvander

Christel Nilsson

Monica Albertus

REVISORER

Birgitta Öster

Per Aspeli

REVISORSSUPPLEANT

Ulf Sjöstrand

ADJUNGERANDE

Christer Franklin

VALBEREDNING

Marie-Louise Naclér

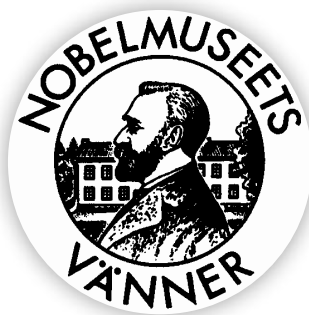
SAMMANKALLANDE

Mikael Björk

Lena Sjöstrand

Med anledning av GDPR-dataskyddslagen publicerar vi inte mailadresser till förtroendevalda i detta nummer. Vi jobbar med frågan och hoppas att vi har en komplett lista till nästa nummer.

Har ni frågor till styrelsen kontakta ordförande Ulrika Lundgren ulrika.lundgren@kalrskoga.se eller Jaana-Kaisa Björk jaanakaisa.bjork@outlook.com

*Ulrika Lundgren
Foto Lena Edlund*

Ordföranden har ordet

Vilken varm sommar vi haft. Hoppas ni alla haft det så bra som bara är möjligt! Nu hälsar vi er välkomna till en härlig höst med Nobelvännerna.

Som Ni vet driver, inte minst vår landshövding Maria Larsson, frågan om broarna. Nobelvännernas styrelse har ofta frågan uppe om vad vi kan hjälpa till med. I styrelsen finns vår eminente Olof Frisk. Han har ovärderliga kontakter med både anrika KTH (Kungliga Tekniska högskolan) och Moelven (aktiebolaget Moelven med träkonstruktioner som en av specialiteterna).

Dessa kontakter gjorde att Olof initierade ett möte mellan de som ansvarar för frågan på Karlskoga kommun och dessa intressenter. Roberto Crocetti, professor KTH,

Magnus Wälinder, professor KTH, Johan Åhlén, VD och Håkan Larsson,

marknadschef, Moelven, Töreboda kom därför till Alfred Nobels Björkborn och hade ett konstruktivt möte om broarna. En avgörande faktor för deras ökade intresse för projektet var ett oförglömligt möte med Alfred Nobel i egen hög person. Alfred berättade livfullt om kung Oscar II och hans besök på Herrgården.

Centrum för Näringslivshistoria har också publicerat en artikel om kungens besök som genomfördes en strålande höstdag den 18 september 1895.

”I fjärran hörs ett ånglok som närmar sig. Ombord på tåget finns kung Oscar II och höga militärer som bjudits in av Alfred Nobel (1833–1896) för att ta del av den spirande utvecklingen i Bofors. Vid en storslagen lunch på Nobels nya sommarresidens, Björkborns herrgård, högg gästerna in på läckerheter som kaviar, järpar i gelé med gåslever

och ostindisk pudding. Kung Oscar II uttryckte sin belåtenhet med besöket. Alfred Nobel avslutade sitt tal med orden: - För egen del skall jag göra allt vad jag kan för att föra industrien här framåt”. Nu håller vi tummarna för att även brofrågan ska gå framåt.

Ni vet alla att Alfred Bernhard Nobel föddes den 21 oktober 1833. Vänföreningen ordnar traditionsenligt därför en medlemsfest i samband med denna dag. Fredagen den 26 oktober, kl. 18.00 på Alfred Nobels Björkborn, ses vi. Se vidare annons i tidningen.

Boris Holm har lyckats bokat in Olle Matsson, professor i kemi vid Uppsala universitet, den 29 oktober kl.19.00. Håll utkik efter mer information om detta.

Nobelvännerna och Nobelmuseet, har tack vare professor Johan Schnürer, rektor Örebro Universitet, ett samarbete med universitetet. Detta innebär

vetenskapliga föredrag kring de olika Nobelprisen. Dessa genomförs på Mötesplats Alfred Nobel som lunchföredrag den 3, 4, 6 och 7 december kl 11.00 – 14.00. Den 5 december är föredraget i samband med lättare måltid kl 18.00 -20.00. Mer information kommer om detta. Håll utkik.

Måndagen den 10 december ske kransnedläggning vid Herrgården med efterföljande lunch i Stallet. I år är det Karlskoga Nobel Rotary Klubbs tur att hålla högtidstalet. Då delas även Nobelvännernas hedersutmärkelse ut. Se vidare information om nomineringar, i tidningen.

Tack alla medlemmar och annonsörer som bidrar till stödet för Nobelmuseet i Karlskoga.

*Ulrika Lundgren
ordförande, Nobelmuseets vänner*

SVENSK ■ FASTIGHETSFÖRMEDLING

Är du miljonär?

*Vi är mäklaren med koll på läget.
Värdera din bostad och hitta dina köpare hos oss. Välkommen!*

Bergsmansgatan 4, Karlskoga
Tel. 0586-552 00 • E-mail: sf.karlskoga@svenskfaste.se • www.svenskfaste.se

Vi stöder Nobelmuseet:
Vikers AB

MAXI
ICA STORMARKNAD
KARLSKOGA

Öppet alla dagar
8-22

Gesällgatan 5, 691 34 KARLSKOGA
tel 0586-67670.

***Vi tandläkare
stöder Nobelmuseet:***

Helena Tollstoy

•

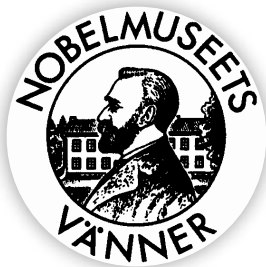
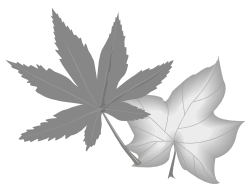
Catarina Rydberg Lundin

•

Susanne Morfeldt-Hafstrand

•

Jan Danielsson Munhålsan

*Hjärtligt Välkomna på årets mest efterlängtrade
Medlemsfest
för Nobelvännerna!*

*fredagen den 26 oktober kl. 18.00
på Alfred Nobels Björkborn och Nobelmuseet i Karlskoga*

Kvällen börjar på Björkborns Herrgård kl. 18.00
med en exklusiv guidning för Nobelvännerna av självaste unge Alfred Nobel
Efter guidningen beger vi oss **till Mötesplats Alfred Nobel**
för att äta, dricka och umgås till musik av vårt eget husband **BasBjörk**.

Middag med tre rätter, vatten som dryck och musik för 350 kr per person.
Vill ni beställa vinpaket med utvalda viner, ett glas per varje rätt kostar det
100 kr/person. Meddela om du vill beställa vinpaket när du anmäler dig.
Det blir även lotteri för att samla pengar till Klockstapeln.

Anmälan till Sif Eklund senast 19/10
helst via mail sif.eklund@gmail.com eller telefon 079-073 17 47
Först till kvarn...50 personer får plats!

Du betalar samtidigt in 350 kr för mat eller 450 kr för mat och
vinpaket/person på vårt **bankgiro SEB 5967-5074**

**OBSERVERA: Skriv ditt namn och antal personer i ditt sällskap när ni
betalar. Då kan vi beställa rätt antal mat och dryck.**

Klädsel kavaj

*Hjärtligt Välkomna!
Styrelsen för Nobelmuseets Vänner*

Sällskapet från Örebro län på väg till Sverigemiddagen på Kungliga slottet. Från vänster Jessica Sannö och Klas Sannö, Ulrika och Christer Lundgren och landshövding Maria Larsson och Gunnar Larsson. Foto Länsstyrelsen Örebro län

Ordförande för Nobelmuseets vänner, Ulrika Lundgren på Sverigemiddag!

Fredagen den 14 september var det Sverigemiddag på Kungliga slottet i Stockholm. Kungen och drottningen bjuder sedan 2013 varje höst ett antal personer, som respektive landshövding har utsett, på middag. Dessa personer har gjort betydande insatser, lokalt, regionalt eller nationellt. Vår landshövding Maria Larsson hade bjudit med bl.a. Ulrika Lundgren med maken, Christer Lundgren, med sig. Landshövdingens motivering var följande: "Ulrika Lundgren är ordförande för Nobelmuseets vänner i Karlskoga som aktivt arbetar för att sprida kunskap och intresse om Alfred Nobel och om Björkborns herrgård i Karlskoga som bl.a. inrymmer hans laboratorium. Hon är också chef för Karlskoga och Degerfors kommuners folkhälsoförvaltning, som har fått flera utmärkelser för just

sitt folkhälsoarbete: 2013 blev de "Årets folkhälsokommuner" och i föl fick de pris av Ekomatcentrum för att ha ökat andelen ekologisk mat i sina kök från 9 till 40 procent. Bakom framgångarna finns en medveten satsning på folkhälsa och hållbar mat som inkluderar mer lokalproducerat och mer ekologiskt".

Det andra paret som deltog på middagen från Örebro län var Jessica Sannö med make Klas Sannö från företaget Ösjönäs aktivitets och äventyrscenter i Tivedens nationalpark.

Kungaparet hade också bjudit ytterligare en representant för Örebro län, Yosef Mohamed, VD för framgångs företaget Transfer Galaxy, med säte i Vivalla, Örebro. Yosef blev dock tvungen att prioritera företagshändelse och fick avstå från att delta på Sverigemiddagen.

Med världen som arbetsfält

Chematur Engineering utvecklar, projekterar och bygger kemianläggningar runt om i världen. Företaget ingår i koncernen Chematur Technologies med säte i Karlskoga.

**Chematur
Engineering**

www.chematur.se

PRISMA

Välkommen till oss i Nya Folkets Hus!
Tel. 0586-315 90 alt 070-68 315 90

Vi servar dig med:

DAGENS LUNCH ALT. MATLÅDA • CATERING
MIDDAGSBESTÄLLNINGAR • STYRELSEMÖTEN
KONFERENSER • BEGRAVNINGSKAFFE M.M.

Dessutom kan du få hjälp med att sy om och sy nytt i vår systuga.

**DEFEATING
THE IMPOSSIBLE
SINCE 1886**

BOFORS TEST CENTER

www.testcenter.se

Ny avtäckt staty på Alfred Nobel vid sidan av sin stol på torget i Karlskoga i början av september i år. Foto Jaana-Kaisa Björk

En ny staty på Alfred Nobel på Torget i Karlskoga

Lördagen den 8 september avtäcktes en ny staty av Alfred Nobel på torget i Karlskoga! Bredvid honom finns en stol som är en kopia av stolen som finns på Björkborns herrgård, som Alfred Nobel ofta satt i. Statyn är tillverkad i Kina.

I samband med händelsen grävdes det ner en tidskapsel fullt med tidningar, USB-minnen mm från år 2018. Vi lämnade in ett nummer av Nobel-

vänner men om den fick rum och kom med vet vi inte och får väl vi aldrig veta då kapseln öppnas igen 2086! Man tror att statyn blir en populär turistattraktion. Många vill nog ta ett foto sittandes bredvid Alfred Nobel! Nobelmuseets vänner gläds åt detta nya monument över Alfred Nobel, som ytterligare förstärker det faktum att Nobelprisets härkomst har med Karlskoga stad att göra.

Christer Franklin, platschef på Nobelmuseet i Karlskoga. Foto Jaana-Kaisa Björk

Sommaren 2018 på Nobelmuseet i Karlskoga

Nobelvännen träffade Christer Franklin, platschef på Nobelmuseet i Karlskoga för att höra hur sommarhalvåret har varit på museet. Han berättar att det har varit regelbundna guidningar under juni – augusti, från tisdag till söndag, med både teater- och vanliga guidningar.

Det har varit en strid ström av besökare. Juni och juli har besöksantalet varit fler än året innan, under augusti har besökare varit något färre. Tidigare år har det varit många från Kina, nu har den gruppen minskat. Besökare från Europa har ökat. Sam-

manlagt har det varit ca 4700 besökare. Många har kommit hit för att se årets utställning på Alfred Nobels laboratorium som handlade om ”Sketchs of Science: Möten med Nobelpristagare av Volker Steger”. Mera om utställningen längre fram.

I år har flera nya guider börjat gestalta viktiga och intressanta personer, som hade en stark koppling till Alfred Nobel och hans tid här på Björkborn. Utöver självaste Alfred Nobel och Arent Silfersparre, som har guidat tidigare har vi fått Alfred Nobel i yngre upplaga, Ragnar Sohlman och Husan som alla

ger mycket intressanta och verklighets-trogna guidningar för historieintresserade besökare. Här nedan kommer en kort presentation av alla guider, som museet presenterar dem.

"Alfred Nobel – lite äldre" Vår tro-tjänare här på Björkborn, "Alfred Nobel" har genom åren överraskat många, bokstavligt talat. Vem kan bättre berätta om sitt liv, om inte Alfred Nobel själv. Ta gärna med din grupp och hör hans berättelse och upplev det oväntade. Alfred Nobel gestaltas av Peter Sund.

"Alfred Nobel – I yngre upplaga" Nyhet för sommarsäsongen 2018 är en lite yngre "Alfred Nobel", som vi har glädjen av att ha i sommar. Han heter egentligen Maximilian Fischer och har bl.a. spelat Gustav Vasa på Örebro Slott tidigare. Kom och upplev hans version av "Alfred Nobel"

"Arent Silfversparre" alias Olle Söderberg. Arent var en av Alfred Nobels närmaste medarbetare och har mycket att berätta om sin arbetsgivare och den innovativa verksamhet de gjorde tillsammans.

"Husan" Hulda Larsson Alfred Nobel hade en ganska stor personalstyrka som tog hand om hushållet på Björkborn. Husan har en hel del skvaller att berätta. Hon har faktiskt hört hur det egentligen gick till när Nobelpriset skapades. En

del kan vara skvaller, men en hel del är också sant. Bedöm själva! Husan spelas av Kicki Fjelde.

"Ragnar Sohlman" Ragnar Sohlman fick mycket att göra 1896, när Alfred Nobel avled och efterlämnade sitt berömda testamente. Ragnar Sohlman hade fått veta att Alfred Nobel hade förordat honom att leda arbetet för att inrätta Nobelprisen. I våra guidningar berättar "Ragnar Sohlman" själv om sitt arbete, från 1896 till 1901 då det första Nobelpriset kunde delas ut. Turerna var många och överraskande. Och tre Orlov-hästar här på Björkborn spelar en inte obetydlig roll. Ragnars roll spelas av Johan Persson.

Guidad tur: Ni kan vara lugna! Det är inte bara personer ur Björkborns förflutna som kan berätta både det ena och det andra. I våra helt vanliga guidningar berättar vi framförallt om Alfred Nobel men också om hans bröder, om alla hans patent, hur han var som person och hur det egentligen var med dom där hästarna, på riktigt! Kom och lyssna och hör själva den fantastiska berättelsen om Alfred Nobel – en av världens mest kända svenskar!

*Nobelpristagare visar sina skisser/konstverk för upptäckten de fick Nobelpris för som sedan fotograferades av Folker Steger. Det var sammanlagt 50-tal pristagare som deltog i konstprojektet.
Foto Jaana-Kaisa Björk*

"Sketches of Science"

En fotoutställning med Nobelpristagare

Under sommaren visades fotoutställningen "Sketches of Science" i Alfred Nobels laboratorium.

Utställningen innehöll ett femtiotal Nobelpristagarporträtt av den tyske fotografen Volker Steger. Porträttfotografierna kompletteras i utställningen med intervjuer, videomaterial och digitala presentationer av Nobelpristagarna och deras upptäckter. Några av pristagarnas originalteckningar visades också. De flesta pristagare hade fått nobelpris

antingen i fysik, i kemi eller i medicin.

Idén var att Nobelpristagare skulle skissa upptäckten, som de fick Nobelpris för, på ett stort pappersark! Sedan skulle de visa upp sina konstverk framför kameran. Pristagare visste inte innan att de skulle rita en skiss om sitt pris utöver att de blev fotograferade. Det var just grundidén för att det skulle bli spontant och inte en vetenskaplig artikel avsedd för publicering i någon tidskrift. Det skulle bli mycket person-

ligt porträtt av pristagare och det blev det! Mycket originell idé men ack så spännande och intressant.

De flesta fotografierna i utställningen hade tagits vid årligt Nobelpristagarmöte i Lindau vid Bodensjön i Tyskland. Där möts Nobelpristagare och unga forskare från hela världen varje år en vecka för vetenskapligt utbyte och inspiration. Atmosfären är mycket informell och

är högst fruktbar för kreativa idéer, som i sin tur var väsentligt för att detta ovanliga konstprojekt kunde äga rum. Utställningen är producerad av Nobel-museet i Stockholm, i samarbete med Lindau Nobel Laureate Meetings och Nobel Media med finansiellt stöd av Klaus Stiftung.

*Jaana-Kaisa Björk
Nobelvännen*

Utställningen Sketches of Science landar till Alfred Nobels laboratorium i maj 2018. Det är mycket arbete innan en utställning är klar för oss besökare att komma till. Foto Jaana-Kaisa Björk

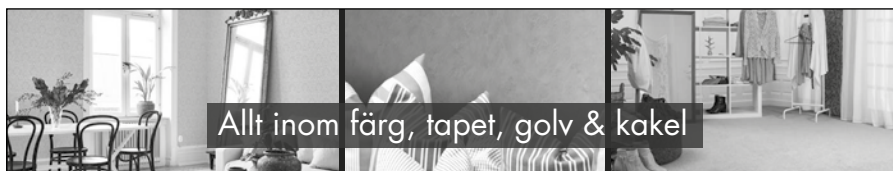

*Craig Mello och studenter
vid Laureate Mello i Lindau
2007. Foto Jaana-Kaisa Björk*

SAAB

Saab Dynamics

Allt inom färg, tapet, golv & kakel

**happy
homes®**

HAPPY HOMES KARLSKOGA

Öppettider: Vardagar 8–18, Lörd 9–14, Sönd 10–14

S|E|B

Karlskoga
Telefon 0771-62 10 00

Lars-Erik Paulsson håller föredrag "Vad Alfred Nobel inte visste om nitroglycerin" vid Kemistsamfundets årsmöte 2018 i Alfred Nobels Laboratorium vid Nobelmuseet i Karlskoga. Foto Jaana-Kaisa Björk

Vad Alfred Nobel inte visste om nitroglycerin

*Föredrag av Lars-Erik Paulsson vid
Kemistsamfundet i Bergslagens årsmöte våren 2018 dit
Nobelvännerna också var inbjudna.*

Lars-Erik Paulsson, Fil. Lic. kemi och biokemi, har studerat i Lund innan han kom till Karlskoga Nobelkrut och Bofors med materialteknik, livslängd och stabilitet. Han har också varit en av de kemister som har medverkat på de populära kemishowerna på Alfred Nobels laboratorium. Han har också varit mångårig aktiv medlem på Nobelmuseets vänner. I dag bor han i Båstad.

Alfred Nobel blev som besatt av nitroglycerin (NG) och dess fantastiska egenskaper. Vi har ju läst om berättelsen när han tillsammans med sina bröder i ett dike antände NG initierat av en svartkrutsladdning med en enorm effekt som följd. Hans pappa hade tidigare blandat svartkrut och NG utan någon effekt.

Han blev helt såld på NG !

Alfred Nobel startade tillverkning i stor skala och fann ett stort intresse hos olika användare. Han åkte runt och demonstrerade dess goda egenskaper jämfört med den tidens sprängämne – svartkrut. Ingenting kunde stoppa honom, och så småningom uppfann han

dynamiten som banade vägen för hans verkligt stora framgångar. Han kunde visa nitroglycerinets relativa okänslighet för olika påverkan, men ändå skedde många oförklarliga olyckor, ofta relaterade till hantering eller lagring.

Hur vi i senare tid har studerat NG's lagringsbeständighet – eller obeständighet – vill jag här berätta mer om.

Lagringsstabilitet

Olikt det gamla krutet - svartkrutet - så är inte nitroglycerin (NG) lagringsstabil. Det sker alltid en spontan sönderdelning i NG som till en början är obetydlig och omärkbar, men som successivt övergår till ett accelererande sönderfall som kan sluta i en våldsam explosion.

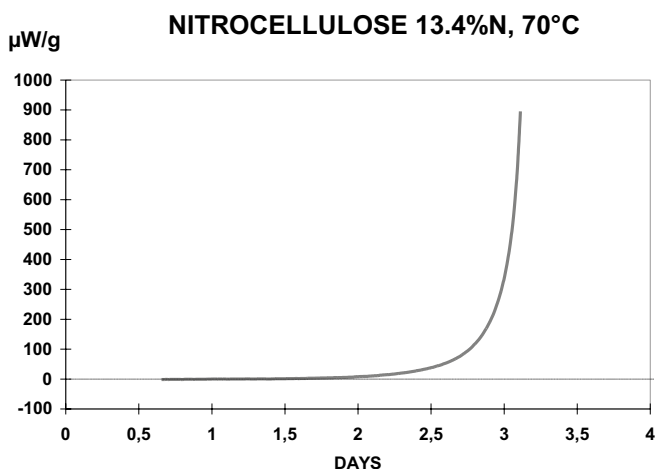
Under 1990-talet studerade vi denna sönderfallsprocess i NG och kunde bestämma "bäst före datum" – ca 1 år för ren NG.

Bofors hade en särskild avdelning som arbetade med lagringsstabilitet/livslängd hos material. Man hade utvecklat en metod att studera materials åldring som visade sig vara mycket användbar. Metoden går ut på att man mäter värmeutvecklingen i ett material med hjälp av ett mycket känsligt instrument – en mikrokalorimeter (MC).

Mikrokalorimetri

Jag började på denna avdelning för livslängdsteknik 1988, efter att i många år arbetet med krut och framför allt med nitrocellulosa (NC). Ganska snart undersökte jag NC i mikrokalorimetern (MC).

Man fyller en liten glasampull med ca 1 g NC, försluter det med en gummiplugg och stoppar ner den i kalorimetern, som hålls vid en extremt konstant temperatur t.ex. 70 °C. Automatiskt registrerar då kalorimetern hur

Värmeutveckling från nitrocellulosa – eller nitroglycerin som lagras vid 70°C under kontinuerlig mätning av värmeutvecklingen i provet. Y-axeln anger hur mycket värme som materialet utvecklar. (OBS μW/g)

mycket värme som avgivs och man får en kurva som ser ut så här just för det här materialet:

Hur skall man då tolka denna kurva?

De första dagarna sker det ju nästan ingenting, men så småningom ser man att en del värme bildas och de senare dagarna visar på en allt mer accelererande värmeutveckling.

Kan detta vara bra för ett material som skall lagras?

Nej inte alls, eftersom värmeutvecklingen beror på att det sker kemiska reaktioner i materialet och är ett tecken på att materialet sönderdelas.

Äldring, kemiska reaktioner och värmeutveckling beror av varandra och leder till att temperaturen stiger om värmen inte hinner ledas bort. När det gäller sprängämnen kan en temperaturökning i värsta fall leda till antändning och explosion.

Senare visade vi att NG visade upp praktiskt taget samma kurva vid prov i MK. Det är inte så konstigt att NC och NG beter sig lika. De är kemiskt lika och tillverkas på liknande sätt med starka syror som utgångsmaterial.

Standardisering

Senare – i början av 2000-talet – använde sig tyska och belgiska kemister sig av samma metodik som vi med MK som

grund, och man utvecklade beräkningsmetoder för hur länge man kunde lagra ett krut utgående från resultaten i MK.

Man kom fram till att för att ett krut skall vara säkert att lagra under 10 år i normala förråd (ca 25°C), så skall det kunna lagras mer än 30 dygn vid 70°C i MK utan att värmeutvecklingen accelererar. Detta blev en NATO standard för att undvika risk för självantändning i krut under lagring.

Som vi ser i vår figur ovan så sker det i NG en betydande sönderdelning redan efter bara i 3 dygn, och det tyder på att det är riskabelt att laga (25°C) redan 1 år. Detta gäller ren NG, tillverkad i våra dagar.

Denna dåliga lagringsstabilitet visste nog inte Alfred Nobel om från början.

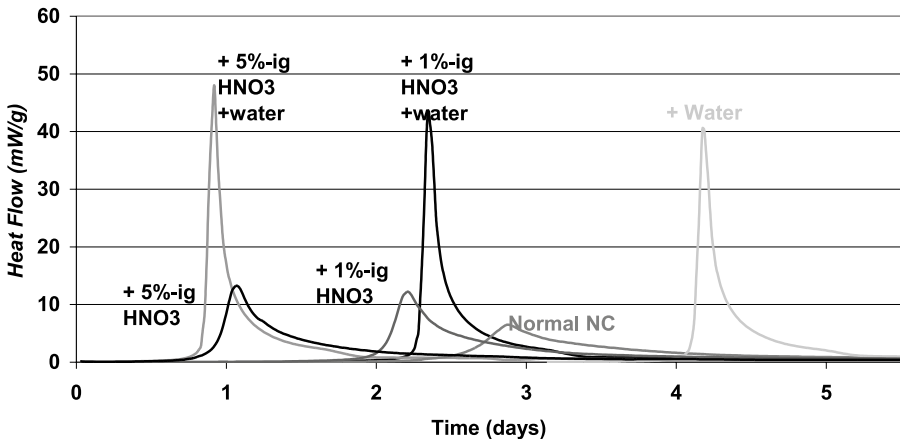
Varför då detta något ovanliga, oönskade beteende?

Vad händer när NG lagras

I korta drag kan man förklara NGs sönderdelning med att det bildas produkter som i sin tur ökar nedbrytningen. Små mängder vatten hydrolyserar NG och det bildas syra. I det lite surare vattnet ökar nedbrytningen, det bildas mer syra, i det ännu lite surare vattnet ökar nedbrytningen osv.

I senare försök har vi visat detta, vilket kan sammanfattas i följande figur på nästa sida:

Nitrocellulose(NC). Heat Flow Calorimetry at 70°C.

Reaktioner med NC i mikrokolorimeter, som visar att syra (HNO₃, salpetersyra) snabbar på sönderdelningen. I närvaro av en vattenfas som är 1%-ig och 5%-ig med avseende på salpetersyra, påbörjas sönderdelningen allt snabbare.

I praktiken skulle detta betyda att om NG inte tvättas tillräckligt fri från syra så kan sönderdelningen starta kanske redan efter ett halvårs lagring.

Alfred Nobel löste ju mycket av stabilitetsproblemen när det gäller lagring och hantering genom sin uppfinning DYNAMIT som är en blandning av NG med andra material som kan verka neutraliserande av den bildade syran

och som därmed förhindrar vidare sönderdelning.

När det gäller krut baserade på NC och NG tillsätter man ALLTID stabilisatorer som på ett eller annat sätt förhindrar det accelererande förloppet. Därför kan stabila krut tillverkas, lagringsbara i decennier.

Lars-Erik Paulsson

Intelligenta drift- och underhållstjänster för industrin och energibranschen

Maintpartner är specialist på drift och underhåll inom industrin. Vi hjälper till att öka produktivitet och minimera produktionsstörningar. Vi är också en säker partner för förändrings- och utvecklingsprojekt av alla storlekar.

300 professionella medarbetare i Sverige, 1800 globalt

4 typer av tjänster i Sverige:
Projekttjänster • Produktivitet-
och digitala lösningar • Avtals-
underhåll • Driftavtal

3,3 arbetsolycksfall/en miljon arbetstimmar; utmärkt nivå genom långvarigt och uthålligt arbete (2017)

Vill du veta mer?

Kontakta gärna oss:

Mikael Hultgren, 070 323 13 41

Marcus Larsson, 073 020 01 62

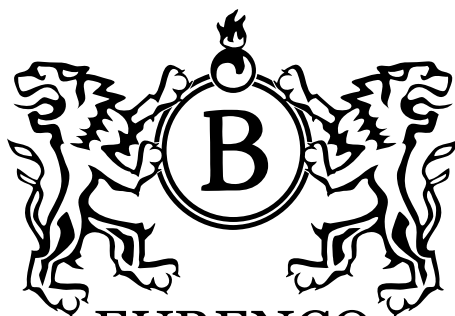
Försäljning

Torbjörn Bäckman, 070 518 32 79

Administration

Jukka Kallionimi VD

+358 (0)50 453 27 27

EURENCO
BOFORS POWDERS

*Föredragshållare professor Johan Snürer,
Örebro universitet. Foto Jaana-Kaisa Björk*

Föredrag av professor Johan Schnürer, rektor på Örebro universitet

Johan Schnürer var och talade på Nobelmuseets vänners årsmöte i mars, som vi redan hade en kort referat om i förra tidningen. Ulrika Lundgren, vår ordförande i föreningen, har skrivit en artikel om själva föreläsningen.

Johan Schnürer är invald ledamot i Kungliga Vetenskapssocieteten i Uppsala (2008) och i Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien (2012).

Bakgrund

Johan Schnürer berättar att han är född i Göteborg men efter fyra år flyttade familjen till Örebro där han är uppvuxen. Som 19 åring flyttade han från Örebro till Uppsala och som alla unga vuxna var tanken att aldrig flytta tillbaka till den ort han vuxit upp i.

Detta skulle, som vi alla vet, komma att ändra sig!

Johan flyttade efter militärtjänsten till Uppsala för att studera och har en grundutbildning i kemi, cellbiologi och mikrobiologi från Uppsala universitet. När Johan skulle göra sitt examensarbete valde han att göra detta på Astra, inom läkemedelsindustrin. Forskarvärlden och industrin var inte så bra på att samarbeta på den tiden vilket Johan tagit med sig som viktigt utvecklingsområde.

Johan berättade att han hamnade på "landet" och på Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU,

8 km från Uppsalas stadskärna, på grund av sitt intresse för mikrovampar. Hans forskning har handlat om livsmedelsburna mikrovampar (mögel och jäst) och om deras interaktioner inbördes och med mjölksyrabakterier och propionsyrabakterier. Han dispu-

terade vid SLU år 1985 på en avhandling om marksvampars betydelse för kol- och kväveomsättning. Johan blev docent 1988, universitetslektor 1993 och är sedan år 2000 professor i mikrobiologi vid SLU.

Han håller idag kontakt med SLU-forskningen genom uppdrag som styrelseordförande i Ultupharma, ett Uppsala-baserat forskningsföretag som söker nya antibiotika. Antibiotikaresistens och bristen på nya substanser är vid sidan av klimatförändringarna en av världens största utmaningar menar Johan. Han har tidigare också varit initiativtagare till och ledare för flera större forskningsprogram inom mikrobiell bioteknik och miljöteknik med finansiering från bland annat Mistra och industrin.

Johan berättar också att han under en kort efter disputationen varit byrådirektör vid en statlig myndighet. Detta översatte en av hans kollegor skämtsamt till engelska som "Head of drawers". Det märks att han har god och lång pedagogisk erfarenhet, bland annat som kursledare under tio år för

påbyggnadskurser inom livsmedels- och fodermedelsmikrobiologi samt för nordiska och svenska doktorandkurser i mikrobiologi.

Örebro universitet

Plötsligt en dag i november 2015 ringde Örebro universitets styrelseordförande för att fråga om han kunde tänka sig att kandidera som rektor för Örebro Universitet? Johan svarade tvärt - Nej! Han skulle ju inte tillbaka till sitt barndoms Örebro. Men ordförande var envis och bad honom att titta på universitetets hemsida för att se om intresset kunde väckas? Efter detta följde en process där han var en av flera tänkbara kandidater till rektorsposten.

Några veckor senare var Johan Schnürer på väg till Hongkong för att bygga en global vetenskapsallians för SLU:s räkning. Då ringde en kollega och gratulerade till det nya jobbet som rektor för Örebro universitet?! På Nerikes Allehandas hemsida fanns det publicerat att han var en av två kandidater till detta ämbete. Styrelseordföranden ringde och bad så mycket om ursäkt

*Auktoriserad
hälsorådgivare*

Bergsmansgatan 2

Tel. 300 66

www.lifebutiken.se

för att det hade hamnat på tidningens hemsida och det var ju ingenting att göra något åt. Det innebar dock att den andra kandidaten hoppade av och därmed var Johan den enda kandidaten till det nya jobbet som rektor för Örebro Universitet. Därefter följde nya möten med rekryteringskommittén, studenter och andra intressenter. Universitetet var fortsatt intresserade av att Johan skulle ta jobbet och han funderade vidare. Så småningom blev det bland annat en öppen hearing som Johan tyckte var riktigt utmanande och spännande – man kan verkligen få svara på alla typer av frågor! Men detta gick bra och nu tackade han ja till jobbet.

Johan Schnürer blev sedan förordnad som rektor i 6 år av regeringen. Det som då hände var att han fick tillsänt sig 8 sidor om hur man som veckopendlare kan bo i Örebro och hur man ska transportera sig till arbetet. Däremot fanns inte en rad om vad han förväntades att göra som rektor, vilket kan tyckas vara lite spännande och ger många frihetsgrader.

Örebro Universitet

Örebro universitet har idag mer än 15000 registrerade studenter, 400 doktorander, 130 professorer och 1400 anställda. 3500 studenter tar examen varje år. För universitet är internationell ranking viktigt och Örebro universitet är rankade som ett bland de 400 bästa universiteten i världen. Man räknar med att det finns bortemot 20 000 universitet i världen och Sverige har hela elva stycken på topp 400-listan.

Örebro universitet har satsat på kvalificerade professionsutbildningar till bl a socionom, jurist, civilekonom, civilingenjör, psykolog, läkare, och sjuksköterska. Man har också unika utbildningar på musikhögskolan och restaurang- och hotellhögskolan samt ger en mycket eftersökt utbildning i kriminologi.

Örebro universitet strävade i många år tillsamman med Universitetssjukhuset i Örebro och regionala politiker efter att få en egen läkarutbildning. Den 30 mars 2010 beslutade Högskoleverket att ge Örebro universitet tillstånd att utfärda läkarexamen. Läkarförbundets egen enkät bland färdiga läkarstude-

Byggvaror till lågpris!

Linneback • Telefon 0586-72 20 10
www.nords.se

rande visar att Örebro Universitet har en toppplacering, vilket Johan är mycket stolt för, då det är studenterna själva som sagt detta.

Universitetet har valt att ha ett samlat och komplett Campus för att studenter ska kunna möta andra studenter. Musikhögskolan bidrar här extra mycket till universitetet, anser Johan.

Rektors utvecklingsområden

Örebro Universitet har en god ekonomi, mycket tack vare tidigare rektor Jens Schollin som byggde upp stora reserver, bl a för att säkra läkarutbildningen. . Det är bra för ett universitet att ha kapital men det får inte vara för stort – då gör man ju inte riktigt det man ska. Kapitalet gör nu att det finns mycket goda möjligheter att satsa på strategiska utvecklingsområden.

Örebro universitet tidigare haft stort fokus på att samverka med det offentliga då många utbildningar leder till yrken inom det offentliga ("vård, skola, omsorg"). Enligt Johan behöver universitetet också samverka mer med näringslivet. Det betyder inte att den samverkan som finns ska tas bort utan samverkan ska utökas för att skapa ett universitet som arbetar mer tillsammans med både regionen, kommunerna och näringslivet.

Fyra strategiska fokusområden

Sedan Johan Schnürer tillträdde som rektor den 1 juli 2016 har en plan tagits fram där Johans fyra strategiska fokus-

områden har formulerats för betydande satsningar:

- Teknikutveckling i samverkan
- Forskningsområdet mat och hälsa
- Framtidens lärarutbildning
- Framgångsrikt åldrande

Teknikutveckling i samverkan

Universitetet satsar på "samverkanslektorer" med inriktning mot teknik. De som anställs forskas och undervisar som vanligt på halvtid, den andra halvan disponeras för extern samverkan. Bland annat Artificiell Intelligens och maskinteknik utvecklas i nära samverkan med näringslivet. Inte minst i Karlskoga. Det är viktigt att det finns en god dialog mellan forskningen och näringslivet för att fånga upp deras utvecklingsbehov.

Forskningsområdet mat och hälsa

Landet och länet håller på att bygga upp en livsmedelsstrategi för att öka självförsörjnings-graden och öka kunskapsinnehåll och tillväxt. Livsmedel och mat är en oerhört viktig industrigren och det händer mycket på området. Därför håller Johan på att bygga upp ett forskningsprogram kring mat och hälsa. Örebro universitet har här unika möjligheter att kombinera gastronomi och medicin med andra vetenskaper.

Framtidens lärarutbildning

Lärarutbildningen i Örebro måste vara bäst i Sverige! Därför har Johan avsatt extra 100 miljoner till detta. Kvalitet på utbildningen är viktigast för att stu-

denterna ska vilja söka. Kommunerna måste också bli bättre att ta hand om studenterna under deras praktik och dessutom bli mycket bättre som arbetsgivare. Universitetets lärarutbildning måste också bli bättre på att samverka med skolvärlden.

Framgångsrikt åldrande

Forskare möts över ämnesgränserna för forska på olika dimensioner av åldrandet. Syftet är att vi ska kunna leva länge som friska och lyckliga. I forskarskolan "Successful ageing" finns nu 30-talet doktorander från olika länder som samverkar.

Kopplingen Karlskoga, Alfred Nobels Björkborn och universitetet.

Rektor Johan Schnürer tycker det är fascinerande med Karlskoga som industrilandskap. En professor i kulturgeografi ska därför studera industrimiljön här i två "rektorsfinansierade" forskningsprojekt. Det handlar om lokal och regional utveckling och om förändring och förnyelse i traditionella industriregioner samt klusterdynamik.

Jan Hammarstedt, filosof med grunden i vetenskapsteori från Lund, frågar om vilka krav företagen kan ställa på anpassad forskning kontra universite-

tets grundforskning? Johan berättar att detta är en balansgång mellan dessa två principer. Han också är en vän av nyfikenhetsbaserad forskning och idag ges denna forskning bidrag i första hand. Johan menar att Jan har rätt på ett intressant sätt, med sin fråga och travestierar Louis Pasteur – "Bara turen gynnar det förberedda sinnet".

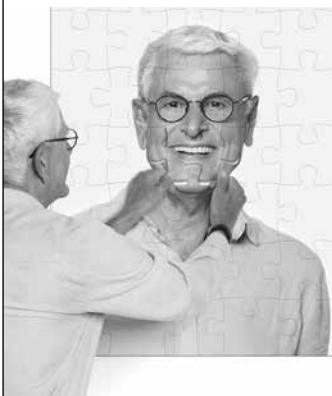
Boris Holm, kemisternas nestor i Karlskoga, ställer frågan om det finns en dissonans mellan universitetet och Karlskoga? Han har funderat över om det finns skepsis mellan institutioner på universitetet och försvarsindustrin i Karlskoga? Johan menar att landet måste ha en försvarsindustri som står under demokratisk kontroll men att enskilda forskare är fria att välja vilka frågor man vill beforska.

Rektor Johan Schnürer har beslutat att ge ökat ekonomisk stöd till Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn och diskuterat detta med landshövding Maria Larsson. Genom att nobelpristagare, gästande forskare och studenter kan besöka den plats som gjorde Nobelpriset svenskt, gör Herrgården också stor nytta i universitetets marknadsföring.

*Ulrika Lundgren
Nobelmuseets Vänner*

BAE SYSTEMS

Tugga, tala, le

Tandimplantat ser ut, känns och fungerar precis som naturliga tänder. På Nobel Biocare är vi mycket stolta över vårt arv från Professor Brånemark som ledde fram till möjligheten att behandla tandlöshet med implantat.

I mer än 50 år har patienter över hela världen blivit behandlade med våra väldokumenterade implantat som tillverkas i Karlskoga.

Nobelveckan i Karlskoga 2018

Nobelvännerna har tack vare professor Johan Schnürer, rektor Örebro Universitet, ett samarbete med universitetet. Detta innebär vetenskapliga föredrag kring de olika Nobelprisen. Dessa genomförs på Mötesplats Alfred Nobel. Mer information kommer.

Tidsplan

Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Måndag
3/12	4/12	5/12	6/12	7/17	10/12
Föredrag 11.00-14.00	Föredrag 11.00-14.00	Föredrag 18.00-20.00	Föredrag 11.00-14.00	Föredrag 11.00-14.00	Krans-nedläggning 12.00
Kemi Kort	Fysik Kort	Medicin Kort	Ekonomi Kort	Fred Kort	Sång och musikstund 12.30
Föredragning (30 min)	Föredragning (30 min)	Föredragning (30 min)	Föredragning (30 min)	Föredragning (30 min)	
Dialog och frågor	Dialog och frågor	Dialog och frågor	Dialog och frågor	Dialog och frågor	
Lunch	Lunch	Kvällsmåltid	Lunch	Lunch	Lunch 13.00
					Utdelning av hedersutmärkelse
					Direkt-sändning fredspris

Hedersutmärkelse

Styrelsen för Nobelmuseets Vänner har instiftat en hedersutmärkelse i syfte att lyfta fram personer som aktivt har bidragit till Nobelmuseets drift och utveckling i Karlskoga.

Vem kan nomineras?

En person som främjat museets bevarande eller utveckling genom sina insatser. Det kan även vara någon som bidragit till bevarande av eller

ökade kunskaper om Alfred Nobels Björkborn.

Nobelvännernas styrelse utser mottagare av hedersutmärkelsen som delas ut i samband med högtidlighållande av Alfred Nobels minne den 10 december.

Skicka din nominering med motivering, via epost till någon i styrelsen senast den 2 november 2018.

Styrelsen för Nobelmuseets Vänner

BOFORSHOTEL

Karlskogaregionens internationella mötesplats

www.boforshotel.se

VÄLKOMNA!

Peter Krantz värtalar framför Björkborns herrgård i Karlskoga. Foto Jaana-Kaisa Björk

Valborgsmässoafton var kall i år men det regnade inte.

Många hade samlats på gårdsplanen på Björkborn för att ta emot våren – i vinterkappor! Majbrasan var desto varmare och ståtligare än på många år och värmdde oss som beskådade denna praktfulla brasa. Då visste vi inte hur våren och sommaren 2018 skulle bli – varmaste i mannaminne! Här följer enl. tradition vårtalen och ger oss en stunds möjlighet att drömma bort till våren och sommaren igen.

Vårtalav Peter Krantz

Jag skulle vilja dela några upplevelser med er jag haft den sista månaden. Det handlar om mitt förhållande. Till naturen.

Det var väldigt mycket snö den här påsken i Blekinge. Vi gick en vandringsled i ett naturreservat som låg efter kusten. Där fick jag se en gammal ek som stod där i snöyrkan vid sidan av stigen. Böjd, hukad och sliten. Långt från sitt fornstora jag. Det märkliga var att långt därinne i den gamla stammen verkade det finnas liv. En bit därifrån, nästan helt snötäckt stod en informationsskylt. En sådan där som man bara läser när man stannar upp och tar sig tid men

som man annars bara springer förbi och räknar tid, kalorier och steg. När jag tog bort snön från skylten och läste vad som stod där förstod jag att vi stod inför ett naturens mirakel. Det gamla trädet var på väg att bli 900 år. – Det stod det att den gamla eken växer i 300 år. Lever i 300 år. Dör i 300 år.

Nu höll den sakta på att tyna bort och dö. Men eftersom allt i naturen har en mening så stod vi också nu framför en funktionell och fungerande bostad för tusentals småkryp, insekter, maskar och svampar. Går inte att hitta på ”Hemnet”. Det är sant!

*Majbrasa på ängen vid Nobelmuseet i Karlskoga väl omhändertagen av museitekniker
Kent Klintestrand. Foto Jaana-Kaisa Björk*

Hundra år innan jag föddes skrev HC Andersen, 1858, sagan om den gamla eken som sett många dagsländor passera förbi. Han står och funderar över livets förgänglighet när han ser en dagslända lyckligt fara runt bland sina löv. "Hörru dagsländan" säger han "Det är för sorgligt att ditt liv bara är en enda dag"

Men då svarar dagsländan "Du kanske har tusentals dagar, men jag har tusentals ögonblick att njuta av." Sen fortsatte sländan att dansa i solen och lukta på ängens klöver, rosor, fläder och kaprifol, för att till sist sluta sin dag lika lyckligt som den hade levt den.

Eken stod där han stod, såg nya dagsländors dans varje dag medan han drömde om att själv få lyfta från marken där han så orubbligt stått och beskådat allting under en sådan lång tid.

Ja, vi människor är ju skapta på ett annat sätt än ekar eller sländor. Vi rör oss framåt i tiden. Utvecklas, skapar, utbildas, blir klokare. Vi tänker, har förmågan att fatta beslut, ta ansvar, att göra val. Gå till val! Tänk på det! Bara en sån sak! Men i bland undrar jag, och säkert många med mig vad vi gör med våra gåvor vi fått av naturen

Sedan mitten av 70-talet då jag flyttade till Karlskoga har isarna i Arktis smält till hälften. Isbjörnarna har svårt att ta sig ut på isflaken för att jaga säl. Stackars vita stora björn. Några drunknar av utmattning och kanske också i sina egna tårar. I fablernas värld är ju djuren mycket klokare människorna.

Vem är det egentligen som gömmer huvudet i sanden? Är det vi eller är det strutsen. Att det finns väldigt dumma människor, som gör dumma, dumma

saker, det får vi reda på nästan varje vecka. Varje dag! Men finns det dumma djur? Då menar jag inte i den meningen att någon äter upp någon annan för det är ju naturligt. Nej, ni vet den där bilden av strutsen med huvudet nertryckt i sanden. Nej, det är klart att det bara är en myt. Falskt.

Men det här är sant! – När strutsen ruvar på sina ägg lägger den sig på marken med huvudet platt efter sanden. Varför? Jo, för att göra sig lite mindre synlig, för att inte bli överfallen, och uppäten. Hur många har köpt strutsfilé på Coop? Kanske gott till grillen? Men det hör inte hit! Hur långt tror ni strutsen kommit i jämlikhets frågan.

Hör upp nu alla små och stora gubbar. På natten är det hanen som ruvar på äggen. Varför? För att han är svart! Och på dagen ruvar honan. Varför? För att hon är grå. Det beror inte på några politiskt fattade beslut!

Hemma på tomten har vi ett litet träd med ett litet fågelhus där jag matat fåglar hela vintern. Och nu har Hacke kommit tillbaka. Jag berättade det när samfällighetsföreningen hade årsmöte. “Jo, jag har också sett honom “ sa min granne “ Och jag tror faktiskt att han är lite dum, den där hackspetten”. “Varför då” frågade jag. Jo, sa hon, “Jag har sett att han sitter och hackar på hus-taket därborta, på den där takplåten”. “Konstigt” sa jag” han kanske har blivit psykisk sjuk efter ett det här långa vintermörkret. HAN KANSKE INTE HANN IVÄG SÖDERUT”

Men då blev vi lugnade med KUNSKAP av annan granne. Han är faktiskt både frisk och SMART! Han sitter där och hackar för att förstärka ljudet av sig själv. för att visa att han är tillbaka, “Back in business” som vi säger nuförtiden, så att alla ska höra att han är redo. Redo för DATE! Ingen dumnäbb där inte!

Och den lilla sädesärlan. Varje år, den långa vägen fram och tillbaka utan vare sig klimatkompensation eller flygskatt. Jag har själv begåvats med ett ganska så bra lokalsinne men en inre kompas och vingar har jag inte fått. Ingen dumnäbb där heller!

Och till sommaren kommer dom som flyger högst och längst av dom alla. Svalorna! Det är inte utan att man känner ödmjukhet och respekt inför naturens mirakel. Låt mitt hjärtas fågel flyga fritt. Den fågeln känner inga gränser och kan aldrig kedjas fast. Högt över murar och stängsel flyger den mot nya vårar och sommar. Och vi, kära gamla ek som är bundna till den här jorden kan bara stå och se på. Vingar får vi aldrig. Så vi kan ta det lugnt. Ta vår tid i egen besiktning. Leva – Andas – Lyssna på vårt hjärta som slår ikapp med tiden.

Vi är många som gillar att trycka på det där lilla hjärtat på facebook. Jag berättade om den världsberömde danske sagoberättarens ek. Nu vill jag berätta om Gabriellas hjärta.

Gabriella skriver också, krönikor i Karlskoga tidning och Kuriren, i början av april skrev hon något som jag tyckte

om och som kanske många av oss kan känna igen oss i. Jag gör det.

Hon berättar om ett möte på stan. En kompis, kompis som säger något i still med att "Gabriella, jag trodde aldrig du skulle bli kvar i Karlskoga. Du var ju en sån där tjej som man tänkte det skulle bli något stort av, skulle ut och resa och utforska världen" Ungefär! Sen berättar hon om sina tankar kring det där mötet och skriver i slutet av sin krönika så här;

"Jag drömde aldrig om att bli något annat än mig själv, det var vad andra förväntade sig av mig att jag skulle bli något större. Jag är något större för jag strävar alltid efter att bli den bästa versionen av mig själv. Jag väljer att hylla mig själv i stället för att trycka ner mig där jag brister. Därför är jag och kommer alltid fortsätta att bli något stort av. Så jaa, jag blev kvar här i Karlskoga tillsammans med min familj och mina vänner. Jag upplever kärlek varje dag och jag ger kärlek varje, varje dag. JAG HJÄRTAR MITT LIV!"

Jag ger henne många likes där! Gabriella Lagerstam!

Innan vi utbringar ett förfallet leve för vårens bultande hjärta vill jag berättat om en pappa som bor i det röda huset därnere där vi snart kommer att elda upp ris och annat gammalt bråte. Han har hjärtat på det rätta stället, Han älskar musik och texterna ska vara enkla så att man förstår vad det handlar om. Han har skrivit en kärlekstext till en kärlekskvals som en giraff som heter Åke har skrivit.

Den heter Kärleken och är väldigt lätt att sjunga med i. Om man vill! Och det vill ni väl? Förresten så träffar ni, Loranga som han heter på teatern här i sommar. Masarin och Dartanjang hälsar också!

Men nu är det tid för ett fyrfallet leve för våren och sen HJÄRTAR vi allas våra liv och sjunger KÄRLEKEN tillsammans med kören

Ett fyrfallet leve för våren. Den leve – Hipp Hipp Hurra Hura Hura Hura!

*Ungdomens vårtalare Matilda Norling.
Foto Jaana-Kaisa Björk*

Vårtal av Matilda Norling

Kära valborgsmässofirare!

Vi är idag här för att fira självaste vårens egen födelsedag.

Vi är idag här för att hälsa grönskan åter till liv, både djur, växter och vattnets alla fiskar.

Vi är idag här för att välkomna den skönsjungande sånglärkan och skogens vackra, ståtliga, egna konung, det är ju skogsduvan såklart. Välkommen åter till vår underbara vår här i Sverige.

För våren den är här!

Med våren kommer ljus och värme. Naturen, och för all del vi människor väcks åter till liv, efter en lång vinterdvala. Det spritter i benen och kvittar av liv i fågelbon och holkar. Ja det

är faktiskt ingen myt, för på våren är det faktiskt full fart i skogens alla gryt. Ängarna gror av solgula tussilagors och snart står vitsipporna i backen på tur, lika vita som den vintersnö som nyss har försvunnit i en regnskur.

För våren den är här!

Vi slänger av oss tjocka, tunga täckjackor. Vinterkängora, som vi säger här i Karlskoga, får ta plats längst in i garderoben. För nu är det varmare tider och vår i luften. Fram med föppetöfflara och slå er ner i solen, för nu ska det njutas av både kaffe och mjukglass.

För våren den är här!

Underbar för dem flesta. För andra rena mardrömmen, med kliande ögon,

nysningar och bara besvär. Det finns hjälp att få för att ni bättre ska må. Annars kanske våren för er bara känns lite sådär. Som bekant kommer årstider alltid tillbaka. Så för dig som gillar vintern är det bara att luta sig tillbaka. Vintern kommer igen. Men nu ska vi andra fira våren som bara den.

Speciellt jag och mina klasskamrater ska denna vår fira. Fira att vi efter 12 år överlevt skolan. Fira att vi om bara 46 dagar springer ut fulla av glädje, och

som Astrid Lindgrens Ida sjunger, då blir vi fulla med sommar, och benen blir fulla med spring. För vi ska denna vår fira.

Nu är våren här!

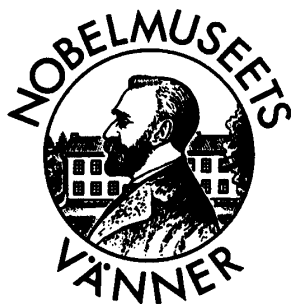
Den underbara, varma, sköna, ljusa, djurrika, gröna, kärleksfulla våren vi känner.

Nu är den här.

Så ut och njut av vårens starka solsken och attjo, prosit på er mina vänner.

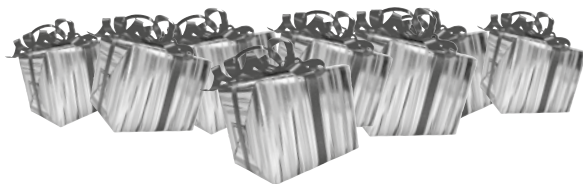
Söderberg
BYGG

070-533 84 62

Ge bort medlemskap i Nobelmuseets Vänner!

Klipp ut nedanstående och ge bort som gåva eller julklapp. Medlemsavgift betalas på bankgiro nr: 5967-5074. Skriv namn, adress och e-mailadress på den som får presentkortet på inbetalningen och att det gäller medlemsavgift för 2019. Enskild medlem 150 kr, Familj 300 kr. Vid frågor kontakta Anita Öjendal; anita@ojendal.se, ansvarig för medlemsregistret.

.....

*Du får ett medlemskap i
Nobelmuseets Vänner för år 2019*

som gåva av

.....

Nobelmuseets Vänner stöttar verksamheten
på Nobelmuseet i Karlskoga.

www.nobelkarlskoga.se

MEDLEMSINFORMATION m.m.

Hemsida: www.nobelvannen.se

Vår ansvarige för hemsidan i styrelsen heter Olof Frisk. Du kan läsa på hemsidan det senaste som har hänt och kommer att hända:
www.nobelvannen.se.

Medlemsavgift för 2018

Betalas in fr.o.m. januari 2018

<u>Medlem</u>	<u>Avgift</u>
Enskild	150 kr
Familj	300 kr

Medlemsavgift betalas på bankgiro nr: 5967-5074.

Skriv ditt namn, adress och e-mail-adress på inbetalningen. OBS! Byter du postadress eller mailadress låt oss veta det. Skicka det till
Anita Öjendal, Trestegsvägen 6,
69154 Karlskoga eller via mail:
anita@ojendal.se Se vidare info på vår hemsida: www.nobelvannen.se

Medlemskort

Du får ett medlemskort med i denna tidning. Medlemskortet finns längst bak i tidningen. På den ena sidan finns ditt namn och adress och på den andra Nobelmuseets Vänners logo. Klipp ur det längs den streckade linjen och använd det när du t.ex. besöker museet.

Gratis inträde till Nobelmuseet

Du får gå gratis till Nobelmuseet om du är medlem. Säg det bara i kassan på Kaféet där man köper biljetter och visa ditt medlemskort.

Café Alfred Nobel

Caféet finns i en underbart vacker herrgårdsmiljö i anslutning till Alfred Nobels Björkborn och Nobelmuseet i Karlskoga. Ägarna Kirsti Vilde och Leif-Erik Loiske-Lund hälsar att i caféet serveras lättare luncher och hembakt kaffebröd. På uteserveringen på stallbacken har man fin utsikt över herrgården. Skulle man hellre vilja slå sig ner på en filt i äppellunden eller i den vackra parken ordnar man självklart med fikakorgen/matsäcken.

Öppettider

Under vinterhalvåret är caféet öppet-tisdag till lördag kl. 11-16

Telefon: 073-844 30 30

Mail: info@cafealfrednobel.se

*Klipp ur
och spara!*

MEDLEMSKORT

Nobelmuseets vänner

2018

Kontaktinformation Nobelmuseet i Karlskoga

Björkbornsvägen 10, SE-691 33 KARLSKOGA

Tel: 0586-834 94

E-post: info@nobelkarlskoga.se

www.nobelkarlskoga.se

Christer Franklin

Platschef

070-298 93 46

christer.franklin@nobelkarlskoga.se

B

Returadress: Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 69154 Karlskoga

Händer i höst på Nobelmuseet där Nobelvännerna medverkar

- **Fredagen 26 oktober** kl. 18.00 Medlemsfest på Nobelmuseet. Se separat annons i tidningen på sidan 7.
- **Måndagen den 29/10** kl. 19.00 Föreläsning "Allt är gift – om dödliga ämnens roll i historien" av professor Olle Matsson, Uppsala universitet. Samarrangemang med Kemisamfundet Bergslagskretsen.
- **Under Nobelveckan v. 49** Föreläsningar måndag, tisdag, torsdag och fredag lunch och på onsdag på kväll. Örebro universitet, ÖRU, bidrar med föreläsare till olika vetenskapliga lunchföredrag kring de olika nobelprisen. Mer information finns på sidan 29.
- **Måndagen den 10 december** Nobeldagen, Kransnedläggning och lunch (separat anmälan). Utdelning av Nobelvännernas hedersutmärkelse och Karlskoga kommuns Grafikpris. Landshövding Maria Larsson är prisutdelare.
- **Lördagen den 22 december** Irländsk jul – Blåbergens Kammarstråkar med Christy O'Leary och Olof Ericsson